

ที่ ทส ๐๓๐๔/ ๓ ๐ ๓ ๒

กวล.311.....

วันที่ ..25.๑๐.๖7

เวลา15.2๐.....

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน

แขวงพญาไท เขตพญาไท

กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ผลการประชุมและข้อเสนอการปฏิบัติตามมติการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาามานะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการอนุสัญญาามานะว่าด้วยปรอท ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖
เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๖
๒. ผลการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาามานะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕
๓. ข้อเสนอการปฏิบัติตามมติการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาามานะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕
๔. รายงานการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๗
๕. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๗/๑๔๔ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗
๖. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๑๐๐๗/๑๐๒๙ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗
๗. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๐๘๐๒/๕๒๑ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ผลการประชุมและข้อเสนอ
การปฏิบัติตามมติการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาามานะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา
โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม
คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาามานะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ มีมติรับรองการแก้ไขภาคผนวก เอ
ผลิตภัณฑ์ที่เติมปรอท และภาคผนวก บี กระบวนการผลิตที่มีการใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอท ทั้งนี้ การทำ
ความตกลงแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญาามานะว่าด้วยปรอท อาจเข้าข่ายการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘
วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เนื่องจากการทำข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมอนุสัญญา
โดยข้อบทที่ ๒๗ วรรคสี่ กำหนดให้ภาคผนวกดังกล่าวมีผลใช้บังคับสำหรับภาคีทั้งหมดที่มีได้มีหนังสือ
แจ้งการไม่ยอมรับข้อเสนอแก้ไขภาคผนวกเมื่อครบกำหนดหนึ่งปีนับจากวันที่ผู้เก็บรักษาได้แจ้งการรับรองข้อเสนอ
แก้ไขภาคผนวกให้ภาคีทราบ เว้นแต่ภาคีได้ทำคำประกาศเกี่ยวกับการแก้ไขภาคผนวกตามข้อบทที่ ๓๐ วรรคห้า

ซึ่งในกรณี ...

ซึ่งในกรณีนั้นให้การแก้ไขภาคผนวกดังกล่าวมีผลใช้บังคับกับภาคภายในเก้าสิบวันนับหลังจากวันที่ได้ส่งมอบ สัตยาบันสาร สารการยอมรับ สารการให้ความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารเกี่ยวกับข้อแก้ไขนั้นให้ผู้เก็บรักษา ซึ่งในส่วนของประเทศไทยได้ทำคำประกาศตามข้อบทที่ ๓๐ บรรทัดไว้ ดังนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการดำเนินการรับรองการแก้ไขภาคผนวก จึงเข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

มติการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ มีการรับรองแก้ไขภาคผนวก เอ ผลิตรภัณฑ์ที่เติมปรอท และภาคผนวก บี กระบวนการผลิตที่มีการใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอท จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามระยะเวลา ที่ระบุในแผนการดำเนินงาน

๓. สารสำคัญ

๓.๑ สำนักเลขาธิการอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท ได้จัดการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

๓.๒ การประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ มีมติรับทราบองค์ประกอบ คณะผู้แทนไทย และเห็นชอบต่อการขอการเจรจาและท่าทีของประเทศไทย สำหรับการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รวมทั้ง ความเห็นและข้อสังเกตของกระทรวงการต่างประเทศไปพิจารณาด้วย

๓.๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ปฏิบัติหน้าที่ ในฐานะศูนย์ประสานงานระดับชาติ และฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้นำเสนอผลการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ และข้อเสนอการปฏิบัติตามมติการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ รวมถึงความก้าวหน้าการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ของประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖ ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๖ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๓.๔ ผลการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ สรุปได้ดังนี้

๓.๔.๑ แก้ไขภาคผนวก เอ ผลิตรภัณฑ์ที่เติมปรอท และภาคผนวก บี กระบวนการผลิต ที่มีการใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอท รายละเอียดดังนี้

๑) รายการที่ผ่านความเห็นชอบให้แก้ไขภาคผนวก เอ ผลิตรภัณฑ์ที่เติมปรอท ส่วนที่ ๑ ที่กำหนดให้ยกเลิกการผลิต นำเข้า และส่งออก

๑.๑) ภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๕ หรือ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๓ รายการ คือ (๑) แบตเตอรี่กระดุมแบบสังกะสีออกไซด์ที่มีปรอทน้อยกว่าร้อยละ ๒ โดยน้ำหนัก และแบตเตอรี่กระดุม แบบสังกะสีอากาศที่มีปรอทน้อยกว่าร้อยละ ๒ โดยน้ำหนัก (๒) สะพานไฟที่สามารถตรวจวัดความจุและการสูญเสีย

ที่มีความแม่นยำ ...

ที่มีความแม่นยำสูงมากและสวิตช์และรีเลย์ความถี่วิทยุสูงในเครื่องมือตรวจสอบและควบคุมที่มีปริมาณปรอท สูงสุด ๒๐ มิลลิกรัมต่อสะพานไฟ สวิตช์ หรือรีเลย์ และ (๓) เครื่องสำอาง รวมทั้งสบู่และครีมผิวขาว ยกเว้น เครื่องสำอางทาขอบตาซึ่งมีปรอทเป็นสารกันบูดที่ยังไม่มีสารกันบูดทดแทนที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัย (เจตนาไม่มุ่งประสงค์ให้ครอบคลุมเครื่องสำอาง สบู่ หรือครีมที่มีปรอทปนเปื้อนในปริมาณน้อยมาก)

๑.๒) ภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๖ หรือ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๔ รายการ คือ (๑) หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดคอมแพกต์ (CFLs) สำหรับการใช้งานทั่วไป ขนาดมากกว่า ๓๐ วัตต์ (๒) หลอด ฟลูออเรสเซนต์ชนิดคอมแพกต์ แบบไม่มีบัลลาสต์ภายใน (CFL-ni) สำหรับการใช้งานทั่วไป ขนาดต่ำกว่า หรือเท่ากับ ๓๐ วัตต์ และมีปรอทบรรจุไม่เกิน ๕ มิลลิกรัมต่อหลอด (๓) หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดตรง (LFLs) ที่ใช้สารเรืองแสง ชนิดแอลฟอสเฟต สำหรับการใช้งานทั่วไป (๔) หลอดที่ใช้สารเรืองแสงชนิดแอลฟอสเฟต น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๔๐ วัตต์ และมีปรอทบรรจุไม่เกิน ๑๐ มิลลิกรัมต่อหลอด และ (๕) หลอดที่ใช้สารเรืองแสงชนิดแอลฟอสเฟต มากกว่า ๔๐ วัตต์ และ (๖) หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดไม่ตรง (NFLs) เช่น U-bend และ Circular สำหรับการใช้งานทั่วไป (๗) หลอดที่ใช้สารเรืองแสงชนิดแอลฟอสเฟต ทุกวัตต์

๑.๓) ภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๗ หรือ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๒ รายการ คือ (๑) หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดตรง (LFLs) ที่ใช้สารเรืองแสงชนิดไตรแบนด์ฟอสเฟออร์ สำหรับการใช้งานทั่วไป (๒) หลอดที่ใช้สารเรืองแสงชนิดไตรแบนด์ฟอสเฟออร์ น้อยกว่า ๖๐ วัตต์ และมีปรอทบรรจุไม่เกิน ๕ มิลลิกรัม ต่อหลอด (๓) หลอดที่ใช้สารเรืองแสงชนิดไตรแบนด์ฟอสเฟออร์ มากกว่าหรือเท่ากับ ๖๐ วัตต์ และมีปรอทบรรจุไม่เกิน ๕ มิลลิกรัมต่อหลอด และ (๔) หลอดที่ใช้สารเรืองแสงชนิดไตรแบนด์ฟอสเฟออร์ มากกว่าหรือเท่ากับ ๖๐ วัตต์ และมีปรอทบรรจุเกินกว่า ๕ มิลลิกรัมต่อหลอด และ (๕) หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดไม่ตรง (NFLs) เช่น U-bend และ Circular สำหรับการใช้งานทั่วไป (๖) หลอดที่ใช้สารเรืองแสงชนิดไตรแบนด์ฟอสเฟออร์ ทุกวัตต์

๒) มาตรการที่ผ่านความเห็นชอบให้แก่ภาคผนวก เอ ผลิตรภัณฑ์ที่เติมปรอท ส่วนที่ ๒ จำนวน ๑ มาตรการ คือ ส่งแผนปฏิบัติการระดับประเทศหรือรายงานต่อสำนักเลขาธิการฯ ตามข้อมูล ที่มีอยู่ซึ่งเกี่ยวกับความคืบหน้าในทางปฏิบัติที่ดำเนินการอยู่ เพื่อลดหรือเลิกใช้อะมัลกัมทางทันตกรรมทุกสี่ปี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการรายงานข้อมูลระดับประเทศ

๓) รายการที่ผ่านความเห็นชอบให้แก่ภาคผนวก บี กระบวนการผลิตที่มีการใช้ ปรอทหรือสารประกอบปรอท ส่วนที่ ๑ ที่กำหนดให้ยกเลิกการใช้ปรอทภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๕ หรือ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๑ รายการ คือ การผลิตโพลียูรีเทนโดยใช้ปรอทเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา

อนึ่ง ภาคสามารถรับรองการแก้ไขภาคผนวก (A separate amendment) ในแต่ละรายการของผลิตภัณฑ์ที่เติมปรอท และกระบวนการผลิตที่มีการใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอท เพื่อให้มีผลใช้บังคับตามข้อบทที่ ๒๗ การรับรองและการแก้ไขภาคผนวกต่าง ๆ

๓.๔.๒ กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของความเข้มข้นรวมของของเสียปรอทที่ ๑๕ มิลลิกรัม ต่อกิโลกรัม และตัดสินใจให้ภาคีสามารถพิจารณาใช้เกณฑ์ที่แตกต่าง โดยมีเงื่อนไขว่าภาคีต้องจัดส่งหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีมาตรการจัดการของเสียปรอทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อปกป้องสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ให้กับสำนักเลขาธิการฯ ภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

๓.๔.๓ พิจารณาผลลัพธ์ของการประเมินความมีประสิทธิภาพของอนุสัญญาฉบับนี้ครั้งแรก ในการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๗ และให้จัดตั้งกลุ่มประเมินความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness Evaluation Group)

๓.๔.๔ บูรณาการการจัดการปรอทกับกรอบงานคุณหมิง – มอนหรือลัวด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก ในการขอรับการสนับสนุนทางการเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก และกองทุนกรอบความหลากหลายทางชีวภาพระดับโลก (Global Biodiversity Framework Fund : GBFF) โดยส่งเสริมงานวิจัยที่เกี่ยวกับผลกระทบของมลพิษปรอทต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๓.๔.๕ เร่งควบคุมการปลดปล่อยปรอทสู่อากาศจากแหล่งกำเนิดใหม่และแหล่งกำเนิดเดิม ที่มีอยู่ และเร่งจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยปรอทสู่อากาศ รวมทั้งเรียกร้องให้ภาคีที่เลือกจัดทำแผนปฏิบัติการระดับประเทศเพื่อควบคุมการปลดปล่อยปรอทสู่อากาศเร่งดำเนินการโดยเร็ว

๓.๔.๖ รับรองแนวทางด้านเทคนิคที่ดีที่สุด (Best Available Techniques : BAT) และแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด (Best Environmental Practices : BEP) เพื่อควบคุมการปล่อยปรอทสู่ดินและน้ำจากแหล่งกำเนิดที่เกี่ยวข้อง โดยเชิญชวนภาคีดำเนินการมาตรการควบคุมการปล่อยปรอทสู่ดินและน้ำ และจัดทำแผนปฏิบัติการระดับประเทศ เพื่อควบคุมการปล่อยปรอทสู่ดินและน้ำ

๓.๔.๗ จัดส่งรายงานข้อมูลระดับประเทศ ฉบับย่อ (ครั้งที่ ๒) ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

๓.๕ ข้อเสนอการปฏิบัติตามมติการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ ประกอบด้วย สิ่งสำคัญที่ประเทศไทยควรพิจารณาดำเนินการและแผนการดำเนินงานตามมติข้อตัดสินใจสำคัญ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ดังนี้

๓.๕.๑ เตรียมการเพื่อรับรองการแก้ไขภาคผนวก เอ ผลิตภัณฑ์ที่เดิมปรอท และภาคผนวก บี กระบวนการผลิตที่มีการใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอท ดังนี้

๑) เตรียมการเพื่อรับรองการแก้ไขภาคผนวก เอ ส่วนที่ ๑ กรณีแบตเตอรี่กระดุม สะพานไฟ สวิตช์และรีเลย์ รวมถึงหลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดต่าง ๆ

๒) จัดทำแนวทางการดำเนินงานก่อนมอบตราสารรับรองการแก้ไขภาคผนวก เอ ส่วนที่ ๑ ของประเทศไทย กรณีเครื่องสำอาง รวมทั้งสบู่และครีมผิวขาว ยกเว้นเครื่องสำอางทาบดวงตา ซึ่งมีปรอทเป็นสารกันบูดที่ยังไม่มีสารกันบูดทดแทนที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัย

๓) จัดทำแนวทางการดำเนินงานก่อนมอบตราสารรับรองการแก้ไขภาคผนวก เอ ส่วนที่ ๒ ของประเทศไทย กรณีอะมัลกัมที่ใช้ทางทันตกรรม

๔) จัดทำแนวทางการดำเนินงานก่อนมอบตราสารรับรองการแก้ไขภาคผนวก บี ส่วนที่ ๑ ของประเทศไทย กรณีการผลิตโพสิทีวีเทนที่ใช้ปรอทเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา

๓.๕.๒ แจ้งเกณฑ์ความเข้มข้นรวมของของเสียปรอทของประเทศไทยในปัจจุบัน (๒๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม) พร้อมทั้งเอกสารซึ่งเป็นหลักฐานว่าประเทศไทยมีมาตรการจัดการของเสียปรอทที่ปกป้องสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ให้กับสำนักเลขาธิการฯ ภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

๓.๕.๓ เสนอผู้แทนประเทศไทยท่านเดิมเป็นอันดับแรก เพื่อเข้าร่วมคัดเลือกเป็นผู้แทนภูมิภาคเอเชีย – แปซิฟิก ในกลุ่มประเมินความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness Evaluation Group) คือ นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง (ดำเนินการแล้วเสร็จ)

๓.๕.๔ ปรับเพิ่มหน้าที่และอำนาจในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการสารเคมี และของเสีย (ภายใต้คณะกรรมการพิจารณาโครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก) ให้ครอบคลุมการจัดการมลพิษปรอทและกรอบงานคุณหมิง – มอนหรือลว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก สำหรับเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ (ดำเนินการแล้วเสร็จ)

๓.๕.๕ จัดทำทำเนียบปรอทและแผนปฏิบัติการ (Implementation plan) ภายใต้โครงการ “Advanced Minamata Assessment in Thailand” เพื่อควบคุมการปลดปล่อยปรอทสู่อากาศ และการปล่อยปรอทสู่ดินและน้ำ รวมทั้งจะต้องระบุแหล่งกำเนิดเดิมและใหม่ที่มีการปล่อยและปลดปล่อยปรอทภายในประเทศ ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการปี พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๘

๓.๕.๖ ให้จัดส่งรายงานข้อมูลระดับประเทศ ฉบับย่อ (ครั้งที่ ๒) โดยอาศัยข้อมูลการค้าปรอท และการจัดการของเสียปรอท ไปยังสำนักเลขาธิการฯ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๖ (ดำเนินการแล้วเสร็จ)

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

มติข้อตัดสินใจที่มีการรับรองในการประชุมรัฐภาคีฯ นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ช่วยสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถพัฒนากลไกการดำเนินงานในระดับอนุบัญญัติ เพื่อให้มีการจัดการปรอทอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และได้รับการถ่ายทอดแนวทางด้านเทคนิคที่ดีที่สุด (BAT) และแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด (BEP) รวมถึงได้รับความร่วมมือระดับภูมิภาคและองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ และช่วยส่งเสริมศักยภาพทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศให้มีมาตรฐานเดียวกันในระดับสากล รวมทั้งให้ความสำคัญกับการดูแลปกป้องสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๗ มีมติ (๑) รับทราบผลการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส และความก้าวหน้าการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ของประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๖ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมควบคุมมลพิษเสนอ (๒) เห็นชอบข้อเสนอการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาฯ ของประเทศไทย ตามมติการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ ประกอบด้วย ๑) สิ่งสำคัญที่ประเทศไทยควรพิจารณาดำเนินการและแผนการดำเนินงาน ๒) แนวทางการดำเนินงาน ก่อนมอบตราสารรับรองการแก้ไขเพิ่มเติมภาคผนวก เอ และ บี ของประเทศไทย จำนวน ๓ รายการ คือ เครื่องสำอาง

อะมัลกัมที่ใช้ทางทันตกรรม และการผลิตโพลีเอทิลีนที่ใช้ปรอทเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา และ ๓) มอบหมายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมควบคุมมลพิษ นำผลการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ และข้อเสนอการปฏิบัติตามมติการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ เสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๖.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นสรุปดังนี้ว่า การประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ มีข้อเสนอที่เกี่ยวกับการรับรองการแก้ไขภาคผนวก เอ ผลิตรถยนต์ที่เติมปรอท และภาคผนวก บี กระบวนการผลิตที่มีการใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอท ซึ่งประเทศไทยได้ทำคำประกาศตามข้อ ๓๐ วรรคห้าไว้ การแก้ไขภาคผนวกดังกล่าวจึงจะมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยภายในเก้าสิบวันนับหลังจากวันที่ส่งมอบสัตยาบันสาร การการยอมรับสารการให้ความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารเกี่ยวกับข้อแก้ไขนั้นให้แก่ผู้เก็บรักษา ดังนั้น หากกรมควบคุมมลพิษยืนยันได้ว่าการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามภาคผนวกที่แก้ไขแล้วนี้ไม่จำเป็นต้องมีการออกพระราชบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามหนังสือสัญญา อีกทั้งไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาประเภทอื่นตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีก็จะไม่ต้องเสนอขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน แต่เป็นกรณีที่ต้องเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบการดำเนินการส่งมอบตราสารตามข้อ ๒๗ วรรคสี่ อันเป็นขั้นตอนการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันประเทศไทยต่อไป โดยมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับการองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

กรมควบคุมมลพิษขอยืนยันว่าการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามภาคผนวกที่แก้ไขแล้วนี้ไม่จำเป็นต้องมีการออกพระราชบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามหนังสือสัญญา อีกทั้งไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาประเภทอื่น ตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีนี้จึงไม่ต้องเสนอขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน แต่เป็นกรณีที่ต้องเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบการดำเนินการส่งมอบตราสาร

๖.๓ กระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมองค์การระหว่างประเทศ มีความเห็นสรุปได้ดังนี้ ไม่มีข้อขัดข้องต่อผลการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ และข้อเสนอการปฏิบัติตามมติการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติเห็นชอบสาระสำคัญตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอแล้ว หากกรมควบคุมมลพิษในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบและดำเนินการรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของประเทศไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน สอดคล้องกับพันธกรณีของประเทศไทยภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖

๖.๔ กระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย มีความเห็นสรุปได้ดังนี้

๖.๔.๑ ไม่มีข้อขัดข้องในหลักการต่อผลการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ และข้อเสนอการปฏิบัติตามมติการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ ๕ หากกรมควบคุมมลพิษในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์

ของประเทศไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนเป็นไปตามพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

๖.๔.๒ ขอเรียนยืนยันความเห็นตามที่ได้เคยแจ้งต่อกรมควบคุมมลพิษแล้วตามนัย หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๐๘๐๒/๕๔๗ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๖ ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑) การแก้ไขภาคผนวก เอ ผลึกภัณฑ์ที่เติมปรอท และภาคผนวก บี กระบวนการผลิตที่มีการใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอท ถือเป็นการแก้ไขสนธิสัญญา ทั้งนี้ หากที่ประชุมรัฐภาคีฯ รับรองการเสนอขอเพิ่มและแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญาดังกล่าว ซึ่งจะปรากฏเป็นเอกสารข้อตัดสินใจของที่ประชุมรัฐภาคีฯ (decision) ก็จะเป็นการทำสนธิสัญญาดังกล่าวตามกฎหมายระหว่างประเทศ และจะเป็นการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการร่วมรับรองและการดำเนินการให้มีผลผูกพัน

๒) หากเห็นว่าการเพิ่มและแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญา เป็นการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ก็ต้องเสนอต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบต่อไป ทั้งนี้ หากกรมควบคุมมลพิษเห็นว่า การแก้ไขภาคผนวก เอ และ บี ของอนุสัญญาฯ ไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา กรมควบคุมมลพิษสามารถเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติการรับรองการแก้ไขภาคผนวกดังกล่าว และการเสนอเจตนาให้มีผลผูกพันในคราวเดียวกัน

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗

๗. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ ข้อบทที่ ๒๗ การรับรองและการแก้ไขภาคผนวกต่าง ๆ

วรรค ๓ ขั้นตอนต่อไปนี้จะถูกนำมาใช้บังคับกับข้อเสนอ การรับรอง และการมีผลใช้บังคับของภาคผนวกเพิ่มเติมของอนุสัญญานี้

(เอ) ภาคผนวกที่เพิ่มเติมเข้ามาจะต้องได้รับเสนอและรับรองตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในวรรค ๑ - ๓ ของข้อบทที่ ๒๖

(บี) ภาควิชาที่ไม่สามารถยอมรับภาคผนวกที่เพิ่มเติมใด ๆ จะต้องแจ้งให้ผู้เก็บรักษาทราบอย่างเป็นทางการภายในเวลาหนึ่งปี นับจากวันที่ผู้เก็บรักษาแจ้งให้ทราบถึงการรับรองภาคผนวกเพิ่มเติมดังกล่าว ผู้เก็บรักษาจะต้องแจ้งให้ภาควิชาทราบโดยทั่วกันโดยไม่ชักช้า ภาควิชาใดภาควิชาหนึ่งอาจแจ้งต่อผู้เก็บรักษาเมื่อเวลาใดก็ได้ อย่างเป็นทางการในหนังสือถอนหนังสือแจ้งการไม่ยอมรับเกี่ยวกับภาคผนวกเพิ่มเติมฉบับก่อนหน้านี้ และบนพื้นฐานของการดำเนินการนั้นให้ภาคผนวกนั้นใช้บังคับต่อภาควิชาอื่นตามวรรคย่อย (ซี)

(ซี) เมื่อครบกำหนดหนึ่งปี นับหลังจากวันที่ผู้เก็บรักษาได้แจ้งให้ทราบสำหรับการรับรองภาคผนวกเพิ่มเติม ภาคผนวกดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับสำหรับภาควิชาทั้งหมดที่มีได้มีหนังสือแจ้งไม่ยอมรับตามบทบัญญัติของวรรคย่อย (บี)

วรรค ๔ ให้ข้อเสนอการรับรอง และการมีผลใช้บังคับของข้อแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญานี้ จะต้องอยู่ภายใต้วิธีดำเนินการเดียวกันกับข้อเสนอการรับรอง และการมีผลใช้บังคับของภาคผนวกเพิ่มเติมของอนุสัญญา

เว้นแต่ ...

เว้นแต่การแก้ไขภาคผนวกจะไม่มีผลใช้บังคับกับภาคีที่ได้ทำคำประกาศเกี่ยวกับข้อแก้ไขภาคผนวกเพิ่มเติมตามวรรค ๕ ของข้อบทที่ ๓๐ ซึ่งในกรณีนั้นให้ข้อแก้ไขดังกล่าวมีผลใช้บังคับกับภาคีภายในเก้าสิบวันนับหลังจากวันที่ได้ส่งมอบสัตยาบันสาร สารการยอมรับ สารการให้ความเห็นชอบหรือภาคยานุวัติสารเกี่ยวกับข้อแก้ไขนั้นให้แก่ผู้เก็บรักษาดังกล่าว

๗.๒ ข้อบทที่ ๓๐ การให้สัตยาบัน การยอมรับ การให้ความเห็นชอบ หรือการภาคยานุวัติ

วรรค ๕ ในสัตยาบันสาร สารการยอมรับ สารการให้ความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารภาคีใด ๆ อาจประกาศว่าการแก้ไขในภาคผนวกใด ๆ จะมีผลใช้บังคับต่อเมื่อภาคีได้มอบสัตยาบันสาร สารการยอมรับ สารการให้ความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสาร

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๘.๑ รับทราบผลการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาหมีนามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

๘.๒ เห็นชอบข้อเสนอการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาหมีนามาตะว่าด้วยปรอทของประเทศไทย ตามมติการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาหมีนามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ ประกอบด้วย (๑) สิ่งสำคัญที่ประเทศไทย ควรพิจารณาดำเนินการและแผนการดำเนินงาน และ (๒) แนวทางการดำเนินงานก่อนมอบตราสารรับรองการแก้ไขเพิ่มเติมภาคผนวก เอ และ บี ของประเทศไทย จำนวน ๓ รายการ คือ เครื่องสำอาง อะมัลกัมที่ใช้ทางทันตกรรม และการผลิตโพลีเอธีลีนที่ใช้ปรอทเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา โดยมอบหมายให้หน่วยงาน คือ กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม และสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และกรมอนามัย) กระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าต่างประเทศ) กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) และกระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามข้อ ๓.๕ และระยะเวลาที่ระบุในแผนการดำเนินงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๘ ๒๔๒๖ (นภาพร)

โทรสาร ๐ ๒๒๔๘ ๕๓๙๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ napaporn.t@pcd.go.th

สิ่งที่ส่งมาด้วย